

Zamyšlení: 87. Poslušnost

Pravá poslušnost započíná nastražením smyslů. I proto nemůže být nikdy doopravdy slepá (či hluchá). Poslušnost bez kritického rozvažování by byla protimluvem.

Zamyšlení

Poslušnost

Ve své útlé knize *Fantazie a poslušnost* z roku 1968 píše Dorothee Sölle:

„Je možno v životě přesně rozlišovat mezi poslušností vůči Bohu, kterou máme uznat, a mezi poslušností vůči lidem, kterým ji můžeme nebo máme z dobrých důvodů odepřít? Domnívám se spíše, že jsme dnes jako křesťané povinni podrobit kritice jakoukoli poslušnost a že tato kritika musí být radikální!“

Změnilo se něco zásadního v církvi a společnosti od doby, kdy byla tato slova napsána? Může se zdát, že se změnilo mnohé. Minimálně dnes o významu slova „poslušně“ nepřemýšlíme v bezprostředním stínu politického režimu, který si absolutní poslušnost nárokoval. A nejen to. Od šedesátých let do značné míry vyvanula i dusivá poslušnost autoritám rodinným, generačním, kulturním. Může se tak zdát, že do určité míry je radikalita Dorothee Sölle anachronismem.

Přesto ani my nejsme vyvázáni z nutnosti znovu přemýšlet, je-li poslušnost (českým protestantům tak důvěrně známá, coby hlavní ctnost Karafiátových broučků) skutečně bytostnou součástí křesťanství,

nebo spíše jeho Achillovou patou. Už jen proto, že Písmo – zejména v Kralickém překladu – důrazem na poslušnost nešetří. A to nejen ve vztahu k Hospodinu, ale i k „pánům tělesným“ (Ef 6,5).

Možná, že nejsme schopni v „životě přesně rozlišovat“, kdy je naše poslušnost na místě, nicméně pokud nechceme odložit Bibli do archivu, nelze neusilovat alespoň o rozlišení nepřesné, situační a nedefinitivní.

Začít snad můžeme tím, že se pokusíme vyjasnit si, co by vlastně ona kýžená poslušnost měla být. Jak řecké *hypakoé*, tak i české *poslušnost* nás odkazují k metaforice slyšení.

Být poslušný, to v prvé řadě nutně znamená slyšet. Dovolit, aby mi něco bylo řečeno. Poslušnost tak rozhodně není postojem pasivity a sebeopouštějící odevzdanosti.

Pravá poslušnost započiná nastražením smyslů. I proto nemůže být nikdy doopravdy slepá (či hluchá). Poslušnost bez kritického rozvažování by byla protimluvem.

Ochota ke slyšení je ale pouze prvním krokem poslušnosti. Tím druhým je přijetí slyšeného. Být poslušen Hospodina znamená slyšet a zachovávat jeho slovo. Pokud to domyslíme do důsledků, začne se nám odhalovat, že pravá poslušnost je nutně vždy svobodným aktem. Je svobodným a odpovědným přitakáním uslyšenému slovu. Poslušným se mohou stát pouze z vlastní vůle. Nikdo mne k tomu nemůže žádnou mocí donutit. I proto není na místě označovat za poslušné lidi ty, kdo jsou za všech okolností submisivní a poddajní. Bezmyšlenkovité podřízení se je opakem poslušnosti. Je útekem před odpovědností vlastního rozhodování.

Vždy, když jsme poslušní (ať už ve vztahu k Bohu či jiným mocnostem), je to vyznáním naší víry. Svou poslušností vyjadřujeme svou příslušnost – stojíme při tom, co jsme uslyšeli. A je na místě vždy dobře zvažovat, jakého sboru chceme být příslušníkem. Jak dobře víme z nedávných dějin, zpětně není snadné své dřívější příslušnictví nějak vymazávat či okecávat. Zůstává na nás přischlé i po změně paradigmatu.

Jáchym Gondáš

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)